

Tisztelt Szerkesztőség!

A Rókus alkonya?

A Közmunkatanács 1876. évi jelentésében olvassom:

»Mióta a Kerepesi út az eszközölt boulevardírozás folytán oly végtelenül emelkedett, a főváros egyik útjává lett, a közfigyelem fokozódott mértékben irányul az út mentében fekvő s annak szabályosságát megtörő Rókus Kórházra. Mind általánosabbá vált azon meggyőződés, hogy e kórház, mely orvosi és egészségügyi szempontból sem felel meg a mai kor igényeinek, innen eltávolítandó, illetőleg új, célszerű kórházak erre alkalmas helyeken lesznek építendők.«

Százhatvannyolc évet élt meg ez a hamuszürke színű ház a mai Rákóczi úton, és kilencven esztendeje sürgetik halálos ítéletének végrehajtását. Persze: amióta megszületett, minden megváltozott körülötte. Anakronizmussá vált a modern városcentrum közepette.

Homoksvatag volt valaha ezen a helyen és amikor a nagy pesti járvány megszűnt, Pest városa kápolnát építtetett hálából. 1711-ben tartották meg az első istentiszteletet ebben a kis barokk épületben, amelyet azóta többször is restauráltak, nem mindig szerencsésen. Azután különböző ötletek merültek fel a kápolna környékének hasznosítására. Először szegényházat akartak itt létesíteni, otthont a hajléktalanok számára. Azután valaki azt javasolta: dologházat építsenek, hogy »a városban található csavargók munkára fogassanak és ezáltal Pest városából elriaszassanak«. Végül azonban a kórház mellett döntöttek, már csak azért is, mert rájöttek arra, hogy a külföldi fővárosokhoz képest ezen a téren mutatkozik nálunk a legnagyobb elmaradás. 1798. május 28-án avatták fel a hosszas vitatkozások után mégiscsak elkészült egyemeletes kórházat, amelyben 237 ágy állt a betegek rendelkezésére. Kardetter Tamás volt az építője.

A kórház avatásának hajnalán trombitaszó ébresztette a lakosságot, és már kora reggel gyülekeztek a városház előtti főtéren zászlóikkal a különböző céhek, egyesületek, testületek. A királyi biztos német nyelvű beszédben ismertette a nap jelentőségét, majd a polgármester mondott beszédet. Ezután — mint Pásztor Mihály, a régi Budapest krónikása írja — megindult a menet a Rókus Kórház felé. »Elől a város poroszlói, utána 48 kórházi ruhába öltözött beteg, akik után egyenruhás árva, majd a városatyák és a lovas polgárőrök mentek. A lovak után lépkedtek a hivatalos személyek és a tanácsstagok, levett kalappal. A tanácsstagok után pedig, mint a király képviselője, feltett kalappal haladt a királyi biztos. Az egyenruhás gyalogpolgárőrök zárták be az ünnepi menetet.«

Ünnepi istentisztelet következett, majd Kondé Miklós püspök megáldotta a kórházat és jövődó betegeit. Utána három helyen is — rangsor szerint — ünnepélyes lakomákat tartottak este pedig tánc-

mulatságot rendeztek, ezen még a nádor is megjelent.

Az első évben nyolcszáz beteget ápoltak a kórházban, és ahogy fejlődött a város, úgy bővült egyre a Rókus is. Azután nem bírta többé az iramot és — amint a bevezetőben idézett jelentés mutatta — megkondították a halálharangot felette. Az utolsó »bé-

kebeli« karácsonyon — 1913-ban — a polgármester bejelentette: a következő évben lebontják az épületet. »A Rókus alkonya« — ezt a címet adta a nyilatkozatnak az egyik budapesti újság. De az alkony soká váratott magára. Lehet, hogy most már valóban besötétedik az ég a legkorszerűlenebbé vált Rákóczi úti házkolosszus felett?

Kemény István